Մանգումէի էֆքեար սէնէտէ 300 նիւսխէ վէ-
րիլիզ, սէնէմի գրոսէրի
խաթանպոյ իչին 300 գու-
բուշ, վէ այլիզ տարար 150
ղրշ. վէ բարարար իչին
բօսթան բարասը իչինէ
սլարագ, սէնէվի գրոմէթի
սաղ ագճէ 250, վէ ալթը
այլըղը տախի 125 ղրշ-
տուր։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 50
փարանա սաթըլըր։

Մանգուամի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

ԻԼԱՆԱԹ

Մանգուամի էֆքեար
Միլէթի էրմէնիտէն Թաշրալը պիր
զաթ, էրմէնիճէ Թիւրքճէ Ֆրանսըզճա
վէ տախի իլմի բագամա աչինա օլուպ,
վէ օլտուգճա էհվէն սուրէթլէ խաթէնի-
լէն մահէլլէրէ վարըպ տէրս վիրմէսինի
արզու իտէր. քէնտիսինի Գոմիսիոն խա-
նընտա իսթ գաթտա 68 Ն. օտատա,
վէ Պաղչէ գարուսունտա Թիւ Հիւնճիւ
Աւետիս աղանըն տիւքքեանընտա սի-
ւալ օլունմասը պիլտիրիլիր։

Անատօլունուն միւթէպէր մէքթէպ-
լէրինտէն պիրիսի իչին Ֆրանսըզճա վէ
էրմէնիճէ պիլէն պիր հօճա իլէ պիրտէ
վարժուհի, քէզա Վարնա մէքթէպի իչին
Ֆըրանսըզճա վէ էրմէնիճէ պիլէն պիր
հօճա արանմագտա օլուպ, Թալէպլիսի
օլանլար Մանգումէմիզին միւվէզզիսի Պ.
Միրիճան իլէ գօնուշմալը։

ՔԵՐԱԿԱՆ

ՀՆԱԶԵՒ ԳՐՈՎ, ԵՒ ՀԻՆ ՈՃՈՎ
ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Պատկերազարդ, գեղատիպ, ընտիր
Թղթոյ վրայ, որ կը պարունակէ 36 երես։
Գին 100 հատի 25 ղրշ.

Կը ծախուի ի Գրատան Փարիզու,
Զգամագճըլար՝ եօգուշու, Թիւ 6, Ակոբ-
եան խան, վերնայարկ, Թիւ 13.

Շատ գնողներու համար՝ բուն գնոյն
վրայ զեղչ կ՚ըլլայ ըստ քանակութեան։

ԷՍԱՍԸ ԻՆՃԻԼ

Թէէլիֆ օլունտու
Հեթում Պ. Ալիշանտան

Մէզքիւր քիթապ աչրգ Թիւրքճէ լե-
սան իւզրէ օլուպ, 130 սահիֆէտէն ի-
պարէթ տիր, վէ Իսթանպոլտա Գաֆֆա-
եան քիթապճը տիւքքեանընտա, վէ Պէյ-
օղլունտա Թէաթրո գարշըսընտա Թիւ-
Թիւնճիւ Յովհաննէս աղա, վէ Թագսիմ-
տէ Թիւ Թիւնճիւ Օհան վէ Պօղոս աղա-
լար տիւքքեանլարընտա, 7 շէր ղուրուշ
սաթըլմագտա տըր։

Մէզքիւր բիսալէյի Թէէլիֆ իտէն զաթ
Գաթօլիք օլուպ, վէ Հայր Ղեւոնդ Ալի-
շանեանըն պիրատէրի օլտուղու հալտէ,
Պետրոս առաքեալըն տիկէր առաքեալ-
րա սէրֆէրազ օլմասընը, վէ պինէէն ա-
լէյհ բարալարըն հէր քիլիսէնին պաշը
պուլունմասընը ճէրհ իլլէմիշ տիր. տի-
մէք տիր քի տիզգաթա շաեան տըր։

ՐՈՊԷՐԴԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Այս վարժարանը մայիս 5/17ին պի-
տի փոխադրուի Ռումելի Հիսարի նոր
շէնքին մէջ։

Ընդունելութեան առաջարկութիւն-
ները վերոյիշեալ ժամանակէն յառաջ
ըլլալու են։

Վերատեսուչ
ՃՕՐՃ ՎՇՊԸՐՆԻ

Էյուպ ճիվարընտա Էսկի-եէնի մա-
հելլէսինտէ, պունատան ագաէմ մէշհուր
օլան Էսկի-եէնի համմամը իթթիհալինտէ
պու քէրրէ միւճէտտիտէն ինչա օլունան
թաթլը սուլու համմամ, պէհէր հաֆ-
թա ճիւմա իրթէսի, վէ ճիհարշէնպիհ
կիւնլէրի խրիսթիեան ֆամիլեալարընա
մախսուս քիւշատ օլունուպ, վէ ճիւմա,
վէ բազար կիւնլէրի էրքէքլէրէ, վէ սայիր
կիւնլէր իսլամ ֆամիլեալարը իչին քիւ-
շատ օլունաճաղը իլան օլունուր։ 4

Քէնտի հիւնէրի իլէ պուրաճա քէս-
պի շէօհրէթ իթմիշ օլան թրապզոնլու
Կարապետ աղա Բիւսկիւլեան, շիմտի
շէհրի մէկպուրտան պուրաեա կէլէրէք,
Իսթանպոլտա Նուրու Օսմանիյէտտէ տի-
րէքլէր գարշուսընտա 37 նիւմէրօլու
տիւքքեանը քիւշատ իլլէմիշ տիր, վէ կէ-
րէք մէզքիւր տիւքքեանտա, վէ կէրէք
Պէյ օղլուտա գուլէ գարուսունտա Պետ-
րոս աղա Գարրիէլեանըն 525 նիւմէրօլու
մաղազասընտա, մի մայիլէյհ ն իմալ իլ-
լէտիկի իշլեր, Մ. սէլա ուէֆիկը տիւյմէլեր,
պրոշլար, քիւբէլեր, Թիւթիւն գուլթու-
լարը, ալթուն վէ կիւմիւշ պիլէզիքլեր,
քէմէրլեր, վէ թօգալար վէ պունլարա
էմսալ շէյլեր պուլունմագտա տըր։

Վէ իսթէնիլէն շէյին իւզէրինէ մար-
գա վէ եազը եազըլաճաղը տախի խա-
պէր վէրիրիր։

Միլէթիմիզ չօճուգլարը էլ հիւնէր-
լերինտէ կիւնտէն կիւնէ իլէրու կիթմէք-
տէ օլտուղունտան, հալայլէ մարգա իչին
պասըլմըշ կիւզել եազըլարճա իհթիեաճ
հասըլ օլմագտա իտի. Զաթըն պիրիսի
շու իհթիեաճը կէօրէրէք, իբի տիւրլիւ
եանի կօթիք վէ անէվաթօ իչին կիւզել
եազըլար թապ իթտիրմիշ տիր, վէ Գա-
ֆֆաեան պիրատէրլէր տիւքքեանընտա
60 ար բարաեա սաթըլմագտա տըր։

ՀՐԱՀԱՆԳ

ՇԵՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԿԱՄ
ՇԵՐԱՄ ՍՆՈՒՑԱՆԵԼՈՒ ԿԵՐՊԸ
Իրէք պէօճէյի Թէրպիէսինէ տայիր
Թալիմաթ

Մէզքիւր Ֆայիտէլի բիսալէ, Իսթան-
պոլտա Սագա-եօղուշունտա վագը Գա-
ֆֆաեան պիրատէրլէր քիթապճը տիւք-
քեանընտա 60ար փարաեա սաթըլմագտա
տըր։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԹԵՐՑԱՍԻՐԱՑ
ՊԱՏՄԱՆՔ

Միոյ տոմսակի գին 3 դահեկան։

Տոմսակաց թիւը 1000 օրինակ է, ո-
րոց իւրաքանչիւր թիւը մէկ մէկ գիրք
կամ տետրակ պիտի շահի անկորուստ։

250 տոմսակ ծախուելէն անմիջապէս
վերջը վիճակահանութեան օրը մէկ երկու
լրագրաց մէջ ծանուցուելով, նոյն շաբ-
թուան յառաջիկայ կիրակին պիտի սկսուի
քաշուիլ ծախուած թուոց վրայ, ի Քիւրքճի խան
վարի հարկ թիւ 26 մեր Տպարանին մէջ,

Տոմսակ չունեցող անձինք ներս չի
պիտի ընդունուին.

Վիճակահանութեան տրուած գրքե-
րըն են, պատմական, արհեստական, կը-
րօնական, վիպասանական, քերթուած
եւ թատերական եւ այլն։

1871 ապրիլ 1 Յովսէփ Գաֆֆաեան

ԶԻՒՐԻՒՔ ՏԻՇԼԷՐ

Տիշ չէքմէք պարպարճա պիր ամէլիեաթ
տըր, ջիւնքի պու կիւնքի կիւն, ջիւրիւք
տիւր տէյերէք չըգարըլան քեաֆֆէյի տիշլէր
տիւզելիպ գուլանըլապիլիր։

Զիւրիւք պիր տիշի իլք էվվէլ սաղլթ
մալը վէ պատէհու տէյիլ քի տիշլէրի տի-
եահլաթտարրդ ջիւրիւթտիւրէն ալէթլար,
իլա ալթուն եախսոտ բըլաթին իլէ տօլտու-
րուլմալը տըր։

Պիր տիշ էյի տօլմուշ օլտուգտա, էօմ-
րիւնիւն սօնունա գատար գուլանըլապիլիր
էկէր պազէն տիշ պօշալըր իսէ, սէպէպի
տիշի տօլտուրան տիշճինին ճէհալէթ վէ չօլ-
փազլըղը տըր։

Իբի սէնէտէն պէրու Իսթանպոլտա տիշ-
ճիլիք սանաթընը իճրա իթմէքտէ օլան տօք-
թոր Տօրինեի, 20 սէնէ Բարիստէ բըրաթիգա
իթմիշ տիր։ Իսթանպոլտա մէրգում տօք-
թորան մատտա տիրլօմասը պուլունան
տիշճի եօզ տուր։ Տօքթոր Տօրինեի հէր կիւն
ալտիրանկա սաաթ օն պիրտէն պէշէ գա-
տար, Պէյօղլուտա Ամալը-Մէսճիտ սոգա-
ղընտա վագը 15 նիւմէրօ իլէ մուրագատ
խանէտէ պուլունուպ, կէլէն միւշթէրիլէրի
գապալ իթմէքտէ տիր։

Օն սէքիզ սէնէ Բարիստէ տիշճիլիք սա-
նաթընը իճրա իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու
կիւնլէրտէ Տէրսաատէթ կէլմիշ օլան տօք-
թոր Տօրինիենին պիրատէրի տախի, հէր կիւն
ալտիրանկա սաաթ 8 սէն 5 է գատար, Իս-
թանպոլտա Քէօրրիւ պաշընտա Իհթիսասըն
ագրշըրընտա պիր մաղազատա պուլունուպ,
կէլէն միւշթէրիլէրի գապալ իտէր։

«ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՄԷՐՔՈՒՐԱՑԼ» ՆԱՄ ՀԱ-
ՐԻԳԷ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸ

Մէզքիւր գումբանեա պու կիւնտէն
պաշլաեարագ, Պէյ օղլու, Գալաթա, Իս-
թանպոլտա վէ ումումէն պիւթիւն մէմ-
լէքէթտէ սիկուրթա իտէճէյի խանէ,
տիւքքեան, վէ մաղազալարըն սիկուրի-
թա ֆիեաթընտա պէօյիւք պիր թէն-
զելաթ իտիալ իտէճէք տիր. Ջիեատէ
թաֆսիլի մալիւմաթ ալմագ իսթէէն-
երին, Գալաթատա Գէորգ պէյ խանըն-
տա վագը 9 նիւմէրօլու Ազէնցիաեա մի-
լրաճաաթ իյլէմէլերի։

ՈՒ Ռ. ՍՈՒԱՆ ԱՃԷՆՑԻԱ

ԻԼԱՆԸ ԲԷՄՄԻ

Ճէնապը Հագգ վէ Ֆէյեազը մութ-
լագ նուրը պասըրէյի պէնտէնկեան, վէ
ուլուվվը չէֆգաթ վէ մերհամէթի մէշ-
մուլ, ճիւմլէյի թէպատա վէ զերի տէս-
թան օլան փատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ
հազրէթլէրինի մատամ իլ տէվրան սե-
րիրի տէվլէթմուսիրի միլլիքեանէլէրին-
տէ էպէտնիշան պուլուրսուն ամին։

Քեաֆֆէյի սունուֆը թէպատայի սալ-
թանաթը Սէնիյէլերի հագգլարընտա
մէպզուլ վէ պիտիրիզ պուլրուլան ֆար-
թը աթրֆէթ վէ քէմալ մերհամէթի
հազրէթի շէհինշահիլերի ասարը ճէլի-
լէսինտէն օլմագ իւզրէ, Հայտար բաշա
խասթախանէսինին, մախրէճ մէքթէպի
իթթիհազլէյլէ, պու ոբրատա թալիմի
ֆէննի քէհալէթ (կէօզ հէքիմլիյի) իչին
տախի գայիմագամ Գոնսթանթին Ալվիզ
պէյ իլէ, պին պաշը Գատրի էֆէնտի
տախի մէհմուր պուլրուլարագ, վէ միւ-
մտիլէյհիմանըն իքմալի ամէլիեաթ իթ-
մէք իւզրէ, մէքթէպի մէզպուրա տէվամ
իթմէքտէ պուլունան թապիպ մուավին-
լերինէ վերէճէքլերի տէրալերին, միւճեր-
լետ ամէլիեաթ իճրասընա մէնուրթ օլ-
մասը յլա, մերտիւ մերի չէշմի (կէօզ պէ-
պէյի) իֆթիխարըմըզ օլան ճէնուրը զա-
ֆէրնիմուտ ճէնապը փատիշահիտէն,
իլէթի այնիյէյէ միւպթէլա օլանլարա իճ-
րայի միւտավաթ օլունմագտա օլտուղու
կիպի, խարիճտէն տախի պու իլէթէ
տիւշար օլուպ, մէքթէպի մէզպուրէ միւ-
րաճաաթ իտէճէքլերին գապուլ իտիլէրէք,
ամէլիեաթ իճրասը զամանտա, մէքթէպ-
տէ գալմալարը լազմ կէլէճէկինէ մէպնի,
պու միսիլլուլէր իչին տախի այրըճա պիր
գօղուշ Թախսիս, վէ մախսուսէն եա-
թագլար թէհիյէ վէ թէֆրիշ օլուն-
մասը խուսուսունա էմր ու ֆէրմանը ի-
սապէթպէեանը ճէնապը փատիշահի
մերհամէթէֆ այի սունուհ վէ սուտուր
պուլրուլարագ, մանթուգը միւնիֆի
իւզրէ իճապը իճրա օլունմուշ, վէ պու
ինայէթ թէշէքքիւրի իֆա օլունմազ պիր
նիյմէթի ճիհանգըյմէթ օլարագ, մէվ-
զիպ վէ միւլազիմի պուլունտուղումուզ
տուայի թէզայիւ տի էօմր ու շէվքէթի
խիլաֆէթբէնահի եատ վէ թիզքեար գը-
լընմըշ օլմաղլէ, պու իլէթլէ մալիւլ օլան-
լարըն, մէքթէպի մէզպուրա միւրաճա-
աթ իլլէմլերի իչին, իլանը քէյֆիեէթէ
իպթիտար գըլընը։

14 նիսան 1871 Շեհիր Էմանէթ

ԹԻՒՃՃԱՐԻՑԷ

Լիվերբուլ 29 ապրիլ

Միալինկ Նիու Օրլէանս բամուղու,
ոչնա 7 ֆ

Սաթըլ 8,000 պալէս

Պուղտայ տիւշմէքտէ, տալա իշ եօգ

Թրիէսթէ, 29 ապրիլ

Բամուգ ղայէթ տուրկուն—Աատանա մա-
լի, ֆիօրին 41

Ալբճը եօգ

Վիէննա, 29 ապրիլ

Աճիո, 122

Լօնտրա, 29 ապրիլ

Էսհամը Ումումիյէ	45 1/8
65 իսթիգրազը	64
69 »	52 1/8
Ֆրանսըզ ֆօնտսու	51 1/8
Իթալեա »	55

Բազար իրթէսի կիւնիւ (պու կիւն) պօր-
սա գաբալը տըր։

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻՈՒԶԱՍԸ

Էսհ. ու. ապրիլ 17 Աքշամ գաբանը	51—1/8
» » 19 Սապահ տէլլաք	51—1/40
» » սաաթ 3	
Իսթիգրազ 1863	320
» 1865	330
» 1869 . .	269
Սոսիէթէ ժէնէրալ	10—տրաս
Քրէտի »	11—տրաս
Շըմէնտաֆէր իսթիգրազը	124

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻՈՒԶԱՍԸ 19 ԱՊՐԻԼ

Ինկիլիզ լիրասը	110—
Ֆրանսըզ ալթունու	88—
Բօր.	89—1/4
Գրրմից ալթունու	51—22/40
Պէեազ Մէհիտիյէ (ֆասոգը . . .	1—16/40
Պէշլիկ վէ մէթլիք (ֆրգը 104-38/40—105-1/4	
Պագրը	

Մանգուամի էֆքեար սէնէտէ 300 նիւսխէ վէ-
րիլիզ, սէնէմի գրոսէրի
խաթանպոյ իչին 300 գու-
բուշ, վէ այլիզ տարար 150
ղրշ. վէ բարարար իչին
բօսթան բարասը իչինէ
սլարագ, սէնէվի գրոմէթի
սաղ ագճէ 250, վէ ալթը
այլըղը տախի 125 ղրշ-
տուր։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 50
փարանա սաթըլըր։

Իլանաթըն պէհէր սաթը-
ր իչին պիրինէ սէֆա 3
իքինճի սէֆա 2, մէ ի-
չինճի վէ սայիր սէֆա-
ալտը։ Իլան
սըրասընա գօնա լմանան
իլանըն սաթըլը Ճղշ-տուր։

Մէքթուպ վէ սայիր
Գալաթատա Բէնճէնպիհ
բազարընտա վագը Ն. 29
Իքսի խանընտա կտրա-
պա 8. փանտասան խամ-
նէ կէօնտէրիլէճէք սիր

ԻՕԹԱՆՊՕԼ, 19 ԱՊՐԻԼ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՈՒՄՈՒՄԻ ՃԻՄՀՈՒՐԻՅԵԷԹ

Բալ Մալ Կազէթտէ օգունտուղունա կէօրէ, Լօնտրատա պուլունան ճիւմհուրիյեէթ թարաֆկիրլիյի գօլլարը, պիր մէճլիսէ ճէմ օլաճագլար, վէ կէրէք Լօնտրատա կէրէք էեալէթլէրտէ, վէ կէրէք Էվրոպանքն գարա գլթասընտա պուլունան հէր նէվի ճիւմհուրիեէթ թարաֆկիրլէրի ճէմիյէթլէրի պէյնինտէ, ումումի պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէթիրմէյէ չալըշաճագլար իմիշ։

Մէզքիւր մէճլիսէ, «Ումումի ճիւմհուրիեէթ իթթիֆագը», իսկի վէրիլէճէք տիր։

Պու մէճլիս, հէր մէմալիքտէ պուլունան ճիւմհուրիյեէթ թարաֆկիրլէրինի պիրլէշթիրիպ, վէ տիւնեանքն հէր թարաֆընտա, պիր՛ը շիւպէ, վէ ճիւմհուրիյեէթ ճէմիյեէթլէրի քիւշատ իտէրէք, ինսան ճինսինին կէրէք մատտի վէ կէրէք մանէվի սէատէթի հալինէ, վէ ադլ ու զիհնճէ լէրուլէմէսինէ, չալըշաճագ իմիշ։

Մէզքիւր մագսէտլէ, քիթապլար թօբլաեաճագ, էհալինին սէատէթի հալի իւզէրինէ մալիումաթլար եաեաճագ, վէ ճիւմհուրիեէթ վազ իտիճի միսիոնարլար, վէ նաթըգլար (ատենաթօս) եէթիշտիրէրէք, ճիւմհուրիյեէթ վազը վիրինլէր տէյի, անլէրի, տիւնեանքն հէր թարաֆընա կէօնտէրէճէք իմիշ։

Մէզքիւր Ումումի ճիւմհուրիյեէթ իթթիֆագը մէճլիսինին ազալարը, ռուհպանլարա վէ քիպարլարա այիտ օլան իւնվան վէ իմթիեազլարը, տայիմա մէվճուտ օրտուլար սագլանըլմասընը, ֆուդարա ֆամիլեալարը էվլատլարընա, ճէպրէն վէ տէվլէթին մէսարիֆի իլէ մէքթէպլէրտէ թահսիլի իլմ իթտիրիլմէսինի, իշ իշլեեէպիլիր իշճիլէրէ, հիւքիւմէթլէր թարաֆընտան միւնասիպ իշլէր վէրիլմէսինի, վէ իշ իշլէյէմէզ օլան իշճիլէրին տախի, տէվլէթլէր թարաֆընտան գայրելմալարընը, արազինին, միլլէթ մալի ատտ իտիլմէսինի, վարիտաթ սահիպլիյինտէն իլէրու կէլէն իմթիեազլարընը գալտրրելմասընը վէ ումումի գուրանքն միլթէպէր թութուլմասընը, թասահուպ իթմէքլիյէ, եէմին իտէճէքլէր իմիշ։

ԲԱԲԱՆԸՆ ԵԱՆԸԼՄԱԶԼԸՂԸ

Ճէնուպի Ալմանեատա, Բաբանքն եանընլմազլըղընա գաբշը իզհար իտիլէն մուգավէմէթ, կէրէյի կիպի, հէր քէսինն նազար ու տիդդաթընը տավէթ իթմէքտէ տիր։

Պավիէրանքն մագարրը հիւքիւմէթի օլան Միւնիխ շէհրինին, Բիլիսէյի Գըրալի բահիպի Տօլինկէր, մէզքիւր եանընլմազլըգ մէպտէսինէ գաբշը իզհար իթտիյի մուխալիֆէթ, վէ Ռօմա քիլիսէսինին ղոսպլարընա տայիր եազընը վազլարտան նաշի, Միւնիխ սէրբիսգոպոսու թարաֆընտան, աֆօրոզ իտիլտի։

Լաքին, Գըրալ հազրէթլէրի, մէզքիւր աֆօրոզա շաեան օլան գապուլիեէթի կէօսթէրիպ, Տօլինկէր բահիպի, քէմալի մէմնունիեէթլէ, թէքրարէն այնի մէմուրիեէթինտէ պագը սագլամըշ տըր։

Շիմտի, Ղաթէրլանտ նամ Ռօմա Գաթօլիյէ ղազէթասը, Գըրալ հազրէթլէրինին տախի, աֆօրոզ մուխաթաբասը թահթընտա պուլունմուշ օլմասընը, միւշարիէյհ հազրէթլէրինէ իխթար իթմէքտէ տիր։

Պու ճիւմլէ, Միւնիխ ղազէթալարընտան պէրիսինին գավլինճէ, Բաբա հազրէթլէրի, Տօլինկէր բահիպ իւզէրինէ աէոյլէշիլտիքտէ, մէրզում հագգընտա պիւյիւք պիր հիւսնի թէվէճճիւհ կէօսթէրմէքտէ իմիշ։

Բաբանքն միւշավիրլէրինտէն վէ նասիհաթճըլարընտան պազըլարը տախի, մէրզում ըահիպէ, տօսթանէ մէքթուպլար եազարագ, թէքրարէն սահիհ Բիլիսէնին գուճաղընա ավտէր իթմէսինի վէ քէնտի ասըլ Գաթօլիք եիւրէյինէ միւրաճաաթ իյլէմէսինի իպրամ իթմէքտէ իմիշլէր։

ԺԷՆԷՐԱԼ ՍԹԷՑՆՄԷՑ

Բրուսիանքն, 1866 սէնէսինտէ, Ավստրիաեա գարշը իթտիյի մուհարէպէսինտէ, պիւյիւք պիր շէճաաթ վէ ֆէնընը հարպ իզհար իյլէմիշ օլուպ, մէզքիւր մուհարէպէտէ ֆիւթուհաթը գազանմըշ օլան Բրուսիանքն Սթէյնմէց Ժէնէրալը, պու տէֆաքի Ֆրանսա մուհարէպէսինտէ տախի, պիր ֆըրգայի օրտու գումանտանլըգընտա պուլունմուշ, վէ հարպճա տէրքեար օլան էհլիեէթի քեամիլէսի իլէ, երինէ քէնտի շէհրէթինի պագը սագլամըշ օլտուգտան սոնրա, պու տէֆա, քէնտի իսթիֆասընը, Իմբէրաթօր Կիյեոմ հազրէթլէրինէ թագտիմ գըլմագ իւզրէ, Պէրլինէ կիթմիշ, վէ միւշարիէյհ հազրէթլէրի հուզուրունա չըգմըշ տըր։

Իմբէրաթօր հազրէթլէրի, միմայիլէյհին իսթիֆասընա աթիտէքի ճէվապը վիրմիշ տիր։

«1866 սէնէսի մուհարէպէսինտէ գազանմըշ օլտուղումուզ ֆիւթուհաթը, պօրճլու պուլունտուղում, վէ շու սօն մուհարէպէտէ տախի, պանա պու գատար սատրգանէ խրամէթ իթմիշ օլան պիր ատէմ քէնտի արզու իյլէտիյի ըուխսաթը վիրէմէմ։

«Սէն, պէնիմ 37ինճի ալայըմա պաշ պուլունմագլըգընա, վէ օրտումուն օֆիչեալլարընտան պիրիսի օլմագլըգընա, տէվամ իթմէլիսին։

«Պունտանտա պաշգա օրտումուն իչինտէ օլան էն եիւքսէք մէմուրիյեէթէ սիզի տախի միւնասիպ կէօրիւրիւմ։

ԼԻՎՕՆԻԱ ԷԵԱԼԷԹԻ

Պալթիգ տէնիզի սէվահիլինտէ, Ռուսիանքն գիրի իտաբէսինտէ, պազը Ալմանեա էեալէթլէրի պուլունմուշ օլտուղու, վէ Բրուսիանքն մէզքիւր էեալէթլէրի տախի Ալմանեաեա իտխալ գըլմագ իչին Ռուսիա իլէտէ պիր մուհարէպէյէ թուլթուլաճաղը թէվաթուրլարը մալիում տիւր։

Մէզքիւր էեալէթլէրտէն պիրիսի տախի, Լիվօնիա էեալէթի տիր։

Բալ Մալ Կազէթտէ օգունտուղունա կէօրէ, Լիվօնիա էհալիսի, պու տէֆա, Ալմանեա Իմբէրաթօրունա պիր արզուհալ թագտիմ իտիպ, քէնտի էեալէթլէրինին տախի, Ալմանեայա իտխալ գըլընմասը իչին, ըէճա իյլէմիշլէր իտի։

Ալմանեա Իմբէրաթօրու, մէզքիւր արզուհալը ալտըղը կիպի, անը, տէրհալ, Ռուսիա Իմբէրաթօրունա կէօնտէրմիշ, վէ միւշարիէյհ հազրէթլէրի տախի, մէզքիւր արզուհալը իմզալաեանլարընը, տէօրթ սէնէ զարֆընտա, քէնտի միւլքէրինի սաթմաեանլարա պիր ճէզա օլմագ իւզրէ, մէզքիւր միւլքէրի, հիւքիւմէթ թարաֆընտան զապթ իտիլէճէյինի պէեան իյլէմիշ իմիշ։

ՈՒԼԱՀ-ՊՈՒՂՏԱՆ ՎԷ ԻԹԱԼԵԱ

Ապրիլ 18 տէ, Իթալեա Բարլամէնթօսունտա, Ուլահ-Պուղտան Բարլամէնթօսու թարաֆընտան, մէզքիւր Բարլամէնթօսեա կէօնտէրիլմիշ օլան պիր թէպրիքնամէ օգունմուշ տուր։

Ուլահ-Պուղտանլըլար, մէզքիւր նամէլէրի իլէ, Իթալեա հիւքիւմէթինին, վէ էհալիսինին, սիւլուք իթմիշ օլտուքլարը բօյիթիգալարը, վէ Ռօմաեը, Իթալեա բայիթախթը օլմագ իւզրէ զապթ իթմիշ օլտուքլարընը, թէպրիք իյլէմէշլէր տիր։

Մէզքիւր թէպրիքնամէ, Իթալեա Բարլամէնթօսու թարաֆընտան, պիւյիւք պիր թահսին ալէմէթի իլէ զապուլ օլունմուշ, վէ Բէյիս տախի, պիւյիւք իշթիեազլա, Բարլամէնթօնուն թէշէքքիւրինի իզհար իյլէմիշ տիր։

Թայմըզ ղազէթասընը, Նաբօլիտէ պուլունան մուխպիրի գավլինճէ, Ինկիլթէրրանքն Ռօմա գաթօլիքլէրի թարաֆընտան. Բաբա հազրէթլէրինէ իբսալ գըլընմըշ օլան թէսէլլինամէ, քի Ուլահ-Պուղտանլըլարը կէօնտէրմիշ օլտուքլարը թէպրիքնամէյէ, տապան տապանա զրտա պուլունմագտա տըր, Իթալեա էհալիսինին գըզընըլըգընը մաեճիպ օլմուշ, վէ Իթալեա վէ ալէլ խուսուս Ռօմա ղազէթալարը, Ինկիլթէրրանքն Ռօմա գաթօլիքլէրի թարաֆընտան, մէզքիւր թէսէլլինամէյի, Բաբա հազրէթլէրինէ թագտիմ իյլէմէք իւզրէ Ռօմաեա կէօնտէրիլմիշ օլան Ինկիլիզ վէքիլլէրինէ գարշը, պիւյիւք պիր պուղղ ու ատավէթ իզհար իյլէմէքտէ տիրլէր։

ԲՐՈՒՍԻԱԼԸԼԱԲԸՆ ՄԻԻՑԱԻԷԼԷՍԻ

Տէյլի Նիուս ղազէթասընը, Սէն—Տընիտէ (Բարիս ճիվարը) պուլունան մուխպիրի, շէհրի մէզպուրտա պուլունան Ալմանեա ասաքիրինին գումանտանը իլէ կէօրիւշիւքտէ, մէրզում գումանտան պէեան իյլէմիշ տիր քի, Բրուսիա հիւքիւմէթի, Վէրսայլ հիւքիւմէթինէ, ասաքիր իլէ իմտատ իթմէքլիյի, վէ շըմէնտըֆէր խաթթլարընը քէսէրէք, Բարիս եօլլարընը պիւսպիթիւն գաբամագլըղը, աշիքար սուրէթտէ, Մ. Թիէրէ թէքլիֆ իյլէմիշ. լաքին, Մ. Թիէր, էօյլէ պիր գաթի սուրէթտէ մէզքիւր թէքլիֆի ըէտտ իթմիշ տիր քի, Բրուսիա հիւքիւմէթինին, մէզքիւր թէքլիֆի պիր տահա թէքրարլաեաճաղը, ադլէ եագընը պիր շէյ կէօրիւնմէզ։

Թայմըզընը Բարիստէ պուլունան մուխպիրի գավլինճէ տախի, Բրուսիանքն գարաղոլ նէֆէրլէրի, վէ իլէրուտէ պուլունան ասաքիր մէվգէլարը, պիրիպիրինէ գարշը տէօյիշէն իքի գրթա Ֆրանսըզ օրտուլարընքն հէր պիր հարէքէթինի կէօզէթլէմէքտէ օլուպ, Ժէնէրալ Ֆապրիս տախի, քէնտի էթրաֆընտա օլ գատար ասաքիր ճէմ իյլէմիշ, վէ անլէրի էօյլէ պիր հալէ վազ իթմիշ տիր քի, Բրուսիա հիւքիւմէթի, Մ. Թիէրէ, քէնտի ըէսմի զազէթասընտա վատ իյլէմիշ օլտուղու «գաթի հարէքէթի» իչին, միւնասիպ օլտուղու գատար վազգթ պըրագմըշ տըր տէյի ատտ իյլէեէրէք, արթըգ, Ալմանեա ասաքիրի մարիֆէթի իլէ Գումիւնէ պիր նէթիճէ վիրմէյէ գարար իթտիքտէ, օլ խուսուսատա, չօգլուգ պիր զահմէթ չէքմէյլէճէք տիր։

Միւթէվէֆա Կիւսթավ Ֆլուրէնս իլէ պէրապէր, պունտան մուգատտէմ, Բարիստէ ֆէսատ չըգարմագլըգ թէօհմէթի իլէ գաթլէ հիւքմ օլունմուշ, վէ սօնրատան, պիւյիւք Դումիւն իսեանը գուհուրինտէ, ասըլար մարիֆէթի իլէ մահպէստէն գուրթուլմուշ օլան Պանքի, Վէրսայլ ասաքիրի էլինէ տիւշմիւշ տիր տէնիր։

Գումիւն, Բարիս սէրբիսգոպոսունու թէսլիմ իտիպ, գարշըլըգ օլարագ Պըլանքիյի գուրթարմագ իսթէմիշ իսէտէ, Վէրսայլ հիւքիւմէթի, մէզքիւր թէքլիֆի գապուլ իթմէմիշ իմիշ։

—Լէյբյիկտէն պիլտիրիլտիյինէ նէպարէն, ճիւմհուրիեէթ թարաֆկիրի օլան Վօլքթաաթ նամ Ալմանեա զազէթասը, Ալմանեա Իմբէրաթօրու ալէյհինտէ պիր պահս նէշը իրմիշ օլտուղու իչին, հիւքիւմէթ թարաֆընտան, նիւսխէլէրի տէվշիրիլմիշ տիր։

—Օտէսատա վուգու պուլան ույղունսուզլուգ սէպէպի իլէ, շիմտիյէ տէկին, 1000 նէֆէր քէսան ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ օլտուղու, Բալ Մալ Կազէթտէ օգունմուշ տուր։

—Զվիչէր բայիթախթը օլան Յուրիխ շէհրինտէն պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, շէհրի մէզպուրտա, Ալմանեալըլարա գարշը վուգու պուլան ույղունսուզլուղուն էլ պաշըլարընտան տէօրթ նէֆէր քէսանքն մուհաքէմէսի պէթիպ, պունլարան իւչիւ, պիր հարպ տիվանը թարաֆընտան, իւչէր այ մահպուսիյեէթէ, գերբելըպ տէօքիւլէն էշեա վէ սայիրէնին պէտէլինի էօտէմէքիյէ, վէ պասըլմըշ օլան թօնհալ նամ տայիրէնին սահիպինէ, 800 ֆրանգ, վէ աշըբ սուրէթտէ եարալանմըշ օլան Մ. Ռէյտէլ նամ Ալմանեալըեա տախի, 3000 ֆրանք էօտէմէքլիյէ հիւքմ օլունմուշլար տըր։

—Տէյլի Նիուսուն Բարիստէքի մուխպիրի տէր քի, գավզա, պիւյիւք շամաթա իթմէքտէ տիր. լաքին, սահրիլիքտէն զիեատէ, անճագ պիր կէօսթէրիշտէն իպարէթ տիր։

Բարիսլիլէր, էքսէրիյա, հավա իլէ տէօյիւշմէքտէ, վէ հէր կիճէ, խէեալի տիւշմէնլէր իզէրինէ, պիւյիւք ֆիւթուհաթլար գազանմաքտա տըրլար, տէյի իլավէ իտէր, մէրզում մուխպիր։

—Պրազիլեա Իմբէրաթօրու վէ Իմբէրաթօրիչասը հազարաթը, Մայիս 5 տէ. Ամերիգատան եօլա չըգըպ, Էվրոպաեա կէլէճէքլէր տիր։

Միւշարիէյհիմա հազարաթընը Էվրոպատա պուլունտուքլարը հէնկամ տէ, Պրազիլեատա քէնտի գըզլարը օլան Գանթէս տ'Էօ, հիւքմտար գայիմմագամը գալաճագ տըր։

—Սէքսէն նէֆէրտէն զիեատէ բասալար, Բարիսին Գանսիէրժրի մահպէսինտէ, հապս իտիլմիշ տիրլէր։

Էքօլ Գրէթիէն բահիյլէրի ազալարընտան, օթուզ եաշընա վարմամըշ օլանլարընը քեաֆֆէսի տախի, Մէյլէթ Մուհաֆըզ ասքէրլէրին, գավզաեա կիտէն ալայլարը իչինէ գարըշտըրըլաճագլար տըր։

—Բարիս ղազէթալարընտան օլուպ, պու կիւնքի կիւն կէրէք Վէրսայտա վէ կէրէք Սէն Ժերմէնտէ թապ ունէշը օլունան ղազէթալար շու աթիտէքլէր տիր, եանի, Կազէթ տը Ֆրանս, Լիպերթէ, Կոլուա, Բարի Ժուրնալ, Էլէքթէօր լիպը։ Բարիստէ թապ ունէշը օլունուպ լաքին պու կիւնքի կիւն մուվագգաթ եախօտ տայիմի սուրէթտէ միւէլլիֆլէրի թարաֆընտան թահիլ իտիլմիշ օլան ղազէթալար տախի շունլար տըր. Ժուրնալ տէ Տէպա, Գանսթիթիւսիոնէլ, Բըրէս, Բէյի, Մոնտ, Ամի տը լա Ֆրանս, Բէօբլ Ֆրանսէ, Ֆրանս Նուվէլ, Շիմտի տախի Բարիստէ թապ ունէշը օլունան ղազէթալարը պիլտիրիրիզ։ Սիէքլ, Ամիր Նասիոնալ, Օբինիոն Նասիոնալ, Ֆրանս, Թան, Բաթրի, Սօար, Վէրիթէ, Բարէլ, Գլոշ, Նասիոնալ, Իունիվէր, Պիէն Բիւպլիք, Մոնիթէօր, Իունիվէրսէլ, Գումիւն, Վանժէօր, Ամֆրանշի, Գրբի տիւ Բէօբլ, Մոտ'Օրար, Աման-Կարտ, Նասիոն Սուվրէն, Մէսաժէ տը Բարի, Սօսիալ վէ դայրիհիւմ վէ դայրիհիւմ։

—Բարիստէն ալընան պիր մէքթուպ-

տա չու վէճհ իւէ օգունմուշ տուր։

Թէէսսիւֆ օլունաճագ պիր վագտ, Սէն Տընի սօդաղընը իզտիր պա տիւչար իյլէմիշ տիր։ Մէզքիւր մահէլլէտէքի 148 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իտէն պիր թիւճճարրն 19 չաղլարընտա օլան օղլունու ճէպրէն ասքէրլիեէ ալարլար։ Պէտպախթ բէտէր, մէյեուսիեէթինտէն նաշի քէնտիսինի բէնճէրէտէն աշաղը աթրպ, անիտէ վէֆաթ իյլէմիշ տիր։

—Բարիստէն ալընան տէկէր պիր մէքթուպ, կէչէնլէրտէ Բարիստէքի Պէլճիգա սէֆարէթխանէսինտէ վուգու պուլան վագտլար իւզէրինէ աթիտէքի թաֆսիլլի մալիւմաթլարը վիրմիշ տիր։

Կէչէն հաֆթա, Սօար նամ ղազէթա, տիւէլի էճնէպիեէ սէֆիրլէրի, քէնտի թէպաալարընը վէ հաթթա Բարիսլիլէրի մուհաֆազա իթմէք իչին իթթիֆագ իյլէմիշլէր տիր տէյի պիլտիրմիշ իտի։ Իմտի, պիր թագրմ միլլէթ մուհաֆըզ ասքէրլէրի, Պէլճիգա սէֆարէթխանէսի էօնիւնտէ պիր չօգ քէսանընն տուրմուշ օլտուգլարընը կէօրէրէք, սէֆարէթխանէյի մէզքիւրէեէ, օրտուեա տախիլ օլմագ իթթէմէեէն ատամլար սիվիշմիշլէր տիր տէյի զանն իտէրէք, անլէրի էլէ կէչիրմէքլիյի թէհտիտ էյլէտիլէր։ Հալ պու քի, մէզքիւր թէհտիտլէր, մէվգէյի իճրաեէ վազ օլունմատըլար։

Լաքին ճիւմա իրթէսի ախշամընը, պիր թագրմ միլլէթ մուհաֆըզ ասքէրլէրի իւէ սէրխոշ թայիֆէլէր, մէզքիւր սէֆարէթխանէ էօնիւնտէ ճէմ օլմուշլար վէ պիրիսինի արաեաճաղըզ տրեէրէք, սէֆարէթխանէտէն իչէրի կիրմէք իսթէմիշլէր տիր։

Սէֆարէթխանէնին գաբուճուսու, պուրասը Պէլճիգա սէֆարէթխանէսի տիր իչէրի կիրմէք եասագ տըր տէտի իսէ տէ, օնլար ասլա գուլագ ասմաեըպ, սէֆարէթխանէնին հավլիսինէ տօլտուլար վէ տիշարբտա տախի պէքճի վազ իյլէտիլէր։ Շէվֆագ վագթի խաղանագ կիպի շիտտէթլի պիր եաղմուր կէլտի վէ սէֆարէթխանէնին հավլիսինտէ պուլունանլար չաբուգ սուբէթտէ գըչ իբինի չէօզտիւլէր։ Օլ վագթի սէֆարէթխանէնին գաբուճուսու, Պէլճիգա սանճաղընը չէքտի, լաքին օնլար պիր տէհա կէօրիւնմէտիլէր։

Խարիճիյէ նազըրը վէքիլինի իշթիքեա օլունտու։ Մ. Բասքալ Կըրուսէ, մէզքիւր հագարէթի իշլէմիշ օլանլարընն պիլա միւսթէսնա թիւքէնկէ թութուլմալարընը էմր իյլէտի, լաքին Պէլճիգա սէֆիրի, մէզքիւր իֆրաթ մէրթէպէ ադընը օլան թէտպիրէ գարշը կէլտի վէ եալընընզ իլէրուտէ պիր տահա պէօյլէճէ խանէ պասըլմամասընը թալապ իյլէտի։

—Ֆրանսատա իգամէթ իտիպ մուհարէպէ հէնկեամընտա զարարտիտէ օլմուշ օլան պիր չօգ ինկիլիզ ֆամիլեալարը, զարարլարընա կէօրէ թազմինաթ ալմալարը իչին, Ալմանեա հիւքիւմէթի նէզտինտէ միւտաֆէէլէ իյլէսին իչին ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինէ միւրաճաաթ իյլէմիշլէր տիր։

Լօրտ Կրանվիլ թարաֆընտան, Բարիստէքի ինկիլթէրրա սէֆիրինէ իրսալ գըլընան պիր թէլէկրաֆտան անլաշըլտըղընա նէզարէն, մէզքիւր մէսէլէ, ինկիլիզ հաքիմլէրինէն հիւքմունէ հէվալէ օլունմուշ վէ պունլար տախի, Ֆրանսատա միւլք սահիպի օլան ինկիլիզլէրին, մէզքիւր միւլքլէրի իչին մախսուս սուրէթտէ հիմաեէ կէօրմէէ, վէ պուլունտուգլարը մահէլլին սէքէնէսի իլէ պէրապէր քէնարլէր իւզէրինէ տախի թարհ օլունան ասքէրլէճէ վէրկիլիրտէն մուաֆթուլմաեա հուգուգլարը պուլունմատըղընը պիլտիրմիշլէր տիր։

Ինկիլթէրանընն բէյիսի վիւքէլասը, Ինկիլիզլէրին մուհարէպէ իգթիզալարընն խարիճինա օլարագ կէօրմիւշ օլտուգլարը զարար եանի, պիր մահէլլին ումումէն թօբա թութուլմասընա խարապ օլմաերպ, իլա, Բրուսիա ասքէրլէրի թարաֆընտան, վահշիճէ խարապ իտիլէն խանէլէր իչին Բրուսիա հիւքիւմէթինտէն թազմինաթ մաթլուպ իյլէմէքլիյի զապուլ իյլէմէքտէ տիր։

ԵՒՐՈՊԱ ՏԷՎԼԷԹԼԷՐԻՆԻՆ ՏՕՆԱԾՄԱԼԱՐԸ

Ալմանեանընն պահրիեէ նէզարէթի, Էվրոպա տէվլէթլէրինին տօնանմալարը հագդընտա աթիտէքի բաբօրթօեու նէզընը իյլէմիշ տիր։

Ինկիլթէրանընն, 630 սէֆինէսի, Ֆըրանսանընն, 362 վաբօր, 100 գըթա եէլքէն կէմիսի, վէ 4,834 թօբու (մէզքիւր սէֆինէլէրտէ պուլունանլար), Ֆիլէմէնկին, 67 վաբօրու, 64 եէլքէն կէմիսի, վէ 336 թօբու, Իսբանեանընն 74 վաբօրու, 48 եէլքէն կէմիսի, վէ 1000 թօբու, Ավսթրեանընն 53 վաբօրու իւէ 164 եէլքէն կէմիսի, Թիւրքիանընն 91 վաբօրու, 94 եէլքէն կէմիսի վէ 2,370 թօբու, Ռուսիանընն, 30 գըթա մէշհուր Մոնիթէօր նամ հարպ սէֆինէլէրինտէն մաատա, 237 վաբօրու, 37 եէլքէն կէմիսի վէ 2.700 թօբու, Շըվէտ վէ Նորվէկեանընն 53 վաբօրու, 256 եէլքէն կէմիսի, վէ 1,323 թօբու, Տանիմարքանընն 31 վաբօրու, 58 եէլքէն կէմիսի վէ 155 թօբու վար տըր։

—Կազէթ տ'Ավկսպուրկ զազէթասընտա օգունտուղունա նէզարէն, Ըսթրազպուրկ շէհրի, Քէհլ իւէ պիրլէշթիրիլէրէք, վէ շէհիրտէն ղայէթ ուզագտա պիր թագրմ գալէալար ինշա իտիլէրէք, տէհշէթլու սուրէթտէ իսթիհքեամ վիրիլմիշ պիր շէհիրէ թահվիլ օլունաճագ իմիշ։ Պունու Ֆրանսա հիւքիւմէթի քէնտիսի եաբաճագ իմիշ իսէ տէ, իհմալ իտէրէք եաբամամըշ տըր։

—Բարիստէն շու վէճհ իւէ եազըլմը, տըր։

Բրուսիալըլարը, Բարիսին ճէնուպի մահէլլէրինտէ պըրագմըշ օլտուգլարը պիր գաշ պէօլիւք ասքէրլէր, սէքէնէլէր իւէ Ալմանեալըլար պէյնինտէ հէր կիւն պիր թագրմ գավզալարա օէպէպիեէթ վիրմէքտէ տիրլէր։

Սօնտա պիր Պավիէրալը օֆիչեալ, խանէսինէ կիրմէսինի քէնտիսինէ եասագ իտէն հիւրմէթլու պիր գատընա վուրտուղունտան, գօնչուլար, հիտտէթլէնէրէք, մէրգում օֆիչեալըն իւզէրինէ հիւճում իյլէմիշլէր վէ օֆիչեալլարընը մուհաֆազա իթմէք իչին պիր չօգ ասքէր իմտատա եէթիչտիկինտէն, սէքէնէլէր, սօբա վէ սայիր ալէաթլարլա սիլահլանարագ, մէրգուման ասքէրլէր իւզէրինէ հիճում իյլէմիշլէր, վէ պունուն իւզէրինէ պիր գավզա վագու պուլարագ, պիր թագրմ Բրուսիա ասքէրլէրի էօլմիւշ վէ եարալանմըշ տըր։

Պուրժ—լա—Բէն վէ Անթօնիտէ տախի հէր կիւն պու թարզ մէնզարէլէր վուգու պուլմագտա տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԻ

ԱՏԱՆԱՏԱՆ ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Ատանա, 29 մարտ 1871

. . . Միւէլլիֆ,

1524 նիւմէրօլու Մանզումէնիզտէ Ատանատա Բրօթէսթանլար իւէ Ռումլարընն մապէյնինտէ փար. 28 տէ վագը օլան միւնազասընն մուխթասար թարիֆինի վիրիպ, տավանընն սէպէպինին վէ ասլընն մուֆասալ թարիֆէսինէ միւնթազըր օլտուղունու պէեան պիրլէ օէպէպի թէասսիւպլիւք օլմալը տըր գէլաս հթմիշ իտինիզ։ Պիզ պու տավայը իլան օլունմագ իւզրէ թարաֆընը-զա չօգտան եազաճագ իտիք իսէ տէ, մէշղուլիեէթիմիզ վէ մէրագըմըզ սէպէպինտէն չիմտիյէտէք մէքս օլմուշ իտիք։ Տավայը մէզքիւրուն սէպէպ ու հէյյէթի, տթի իւլ զիքր վէճհ իւզրէ տիր։

Առանատա պուլունան Գայսէրլի Ռումթիւճճարանընն արաբընտա պունտան չէնտ սէնէ մուգատտէմ Բրօթէսթանլըգ պաշլամըշ իտի, լաքին պու սէնէ գուվվէթ պուլուպ, կիւզ իպթիտաբընտան պէրու մէզքիւրլարընն սայրընը օն պէշ գատար օլտու, պունա Գայսէրլի Ռումլարընն ճանը սրգրլըպ տիշ կրճրատտաբեօրլար իտի իսէ տէ, ֆուրսաթա պէքլէեօրլար իտի։ Թարիխի մէզքիւրտան ագտէմլէրի, Զիւրիւքճիւ Թէտօր նամ Ռում, Բրօթէսթանթ Գայսէրլի Ռումուն պիրի իւէ գօնուշուր իքէն, տէր քի, «Գայսէրի տէսբօթու Պայիսիօս էօլտիւ, օնուն եէրինէ տիրայէթլի պիր զաթ օթուրուրտա միլլէթի ըշըգլանտըրրը», Ռում, Թէտօրուն տէսբօթ էօլտիւ տիմէսինէ կիւճէնիպ, տուս կիւնահ էթտին ույուտու տէ տէյօր։ ույուտու էօլտիւ տիմէք արաբընտա էնճամ բրօթէսթանթ Ռում տախի տուրտագլը, «էօլմէզտէ կէպէրօին» տէյօր։ պիր տէ փեար. 27 տէ Ռումլար օդուեարագ պիր ճէնազէ կէչիրիեօրլար։ Սարաֆ Բաֆայէլ նամ Ռում բրօթէսթանթը տիւքքեանը էօնիւնտէն կէչէրքէն, Բաֆայէլէ, սէն ճէնազէ կէչէրքէն փափազը օգուտմասընա էչէք զըրլաեօր տէտին տէյէրէք։ Իֆթիրա իւէ Գայսէրլի Ռումլար գալգըշըեօրլար, Բաֆայէլ։ ճէնազէ կէչէր իքէն տիւքքեանընտա պուլունան պիր Իսլամ խօճա իւէ օնլարընն հուզուրընտա պէօյլէ պիր չէյ տէմմիշ օլտուղունու։ վէ հաթթա բայէթ իթմէք իչին աեաղա տախի գալգմըշ օլտուղունու թահգրգ իտէեօր իսէ տէ, նաֆիլէ օլուպ, Ռումլար տինլէրի պաթմըշ կիպի գէյլ ու գալա տիւչար օլուեօրլար։

Եէվմի մէզքիւրտա, Ռուսիա գօնսօլօսու Թէրճիմանը պուլունան խավճա Գօսթի նամ զաթ, Բրօթէսթանթլարան պիր գաչը եանընա վարըպ, մէզքիւր իքի չէյլերի զիքր իտէրէք, օնլարա սէօյլէյին, պաթթօն իւէ գաֆալարընը գըրարըմ, Եունանլարը էօյրէթիպ էօլտիւրթտիւրիւմ եւն. մէգալաթտա պուլունուեօր, վէ պու թարաֆան, պէօյլէ իսէ իճապընա պագարըզ պիր տահա էօյլէ չէյ օլմագ տէնիլիեօր իսէ տէ, հրրսընը թէքքին իտէմէեօր։ Եէվմի մէզքիւր (փեար. 27) ախշամընտա, Աբսթօլ օղլու խօճա Նիգօլանընն օտաբընտա, Սիմեօն օղլու խօճա Գօզմա, Գուզուճու օղլու, Բալանճը օղլու Նաման տիրայէթլի վէ միւթէպէր սայլան (՝) զաթլարընն հազըրտա օլմասը իւէ պիր միւշավէրէ մէճլիսի քիչատ օլունուեօր։ փեար. 28 կիրակի սապահտան Ռում փափազը մէզքիւր իքի չէյլերի զիքր իտէրէք, միւթէպէրլէր պիրիքիպ իճապընա պագսընլար տէյու պիր իլան իտէեօր, մէճլիսի իտիպ պիթիրտիքէն օնրա, խավճէ Գօսթի մահէթինտէ պիր թագրմ Եունան վէ Ատալը աշգրեալար ալարագ, Բամգուգ բազարը նամ մահալլէտէ վագը գազինօտա մէզքիւր իքի Ռում բրօթէսթանթլարը պէքլէմէքտէ օլուեօրլար։

Միւէլլիֆ, նէ գատար թէէսսիւֆէ շաեան հալ տըր քի, պու իչէ պու գատար էհէմմիյէթ վիրիպ, միւէտտաի օլանլար քիմի փափազ, քիմի Աբսթօլ օղլու խօճա Նիգօլա, վէ Սիմեօն օղլու խօճա Գօզմա, վէ Ռուսիա գօնսօլօսու Թէրճիմանը պուլունան տիրայէթլի զէնկին վէ միւթէպէր ասերլան քիմսէլէր տիր։ լաքին իրթիքեապ իթտիքէրի իչ, պալտրը չըպլագ վէ էն թէրպիյէտիզ քիմսէլէր իչի տիր։ զիրա մէզքիւր իքի Ռում բրօթէսթանլար Ռում մէզհէպինէ պիր կէօնա հագարէթ իթմիշլէր իսէ, եա պիզիմ էլիմիզ իւէ, եա տա հիւքիւմէթ էլի իւէ լայըգ օլան թէքտիրի ալըրլար, վէ թարաֆէյն մէճիուն օլուր իտի, լաքին պու թէրպիյէ վէ էտէպ իչի իտի, պու սէպէպտէն մէզքիւր քիմսէլէր պունա իրթիքեապ իտէմէտիլէր։

Հէր նէ իսէ, պիզ մէզքիւր փեար 28 կիրակի սապահը իպատէթինտէն չըգըպ, հէր քէս քէնտի մահէլլինէ կիթտի։ պէնտէնիզ տախի էվտէ օթուրուեօր իտիմ, Սարաֆ Բաֆայէլ տիւքքեանընը էօնիւնտէ կէզինիյօր իքէն, մէզքիւր գազինօտա բուսու գուրմուշ աշգրեալար, սօփալար իւէ հիւճում պիրլէ, լայըզ իւէ տարպ վէ գաֆասընը պուրնունու վէ եիւզիւնիւ մէճրուհ իտէեօրլար։ պու արատա Զիւրիւքճիւ Թէտօրօն մասլահաթտան խապէրի օլմաեարագ օլ թարաֆա եազլաշտրգտա, օնուն տախի իւզէրինէ հիւճում իտիպ, քէզալիք տարպ վէ մէճրուհ իտէեօրլար։ պու արատա պիր քիմսէ կէլիպ վուգուի հալի խապէր վիրինճէ, պէնտէնիզ տախի մատտէյի անլամագ իչին մահէլլի մէզքիւրա կիթտիմ, կիթտիյիմտէ պիր պիւյիւք դալգալագ վար իտի, լաքին չամաթա տինմիշ օլմաղին Սարրաֆ Բաֆայէլին օտաբընա կիրիպ թէսէլլի վիրմէքտէ օլտուգ, հիւքիւմէթտէն միւֆէթթիշ վէ զապթիյէ կէլմիշ օլտուղունու տույունճա, պէնտէ տիշարը չըգրպ, ճիւմհուրուն իչինէ կիրտիմ, վէ հիւքիւմէթ տէտմի հազրը պուլունտուղունտան, հիչ վէսվէսէ իթմէեօր իտիմ, վէ հէրիմիզ տավաճըրեզ տիմէքտէ օլան պիրինին գօլունու թութուպ, տավաճը իսէնիզ պույուրուն տէտիմ, պունտան զիեատէ պիր սէօղ սէօյլէթմէտիլէր, անճագ էլլէր պաշըմա տօղրու ուզանընպ քիմի վար գուվվէթի իլէ սաչըմը չէքտի, «քիմի սօբա, քիմի եուսրուգ իլէ սավապը խաթրը իչին վուրմաեա պաշլատըլար, վէ օն օնպէշ արշըն գատար տաչըմտան թութուպ սիւրիւքլէյէրէք կէօթիւրտիւլէր վէ պիր մահէլլէտէ եան իւթիտիւշիւմ։ օրատա տախի թէրմէ իւէ եումրուգ իւէ պիր ազ վագթ վուրտուգտան սօնրա, Ալլահրն ինայէթի իւէ էլլէրինտէն սէլամէթ չրգտրմ, վէ պէնտէնիզի միւնվալը մէշրուհ իւզրէ տէօյէր իքէն, խավճա Գօսթի հազրը պուլունուպ, «վուրուն, էօլտիւրիւն, գանընը վէրիրիմ» տէյէրէք, ճումհուրու թէշվիգ ու թահրիգ իտէեօր իտի։ պէնտէնիզ տէօյիւլիւր իքէն, Լուսաւորչական պիրատէրիմ հազրը պուլունուպ, պէնի գուրթարմազա չապալատրը սրրատա, «վուրուն, պուտա Զատուելինին գարտաչը տըր» տէյէրէք, օնու տա լայըզը իւէ տէօյիւպ պաշընը եարմըշլար իտի։

Պու հալ իւէ հիւքիւմէթէ վարտրգ, վէ պէօյլէ մէրքէզի վիլայէթտէ, վէ պէնտէնիզ պա էմրի ալի պիր միլլէթ րէյիսի բուհանիի թանըլմըշ օլտուղում հալտէ, պէնտէնիզէ վէ իւչ արգատաշլարըմա պու տէրէճէ վահշիճէ հագարէթ իթմիշ օլանլար պիր ան էվվել լայրգ օլան ճէղալարընը ալաճագլարընա քիւլլէէն թէէմին իտիք։ լաքին խաթրընն տահա պիյիւք շէյլեր եաբապիլէճէյինի հիչ տիշիւնմէտիք։ Նասրլ քի թաֆսիլաթմրզտա պէեան օլունաճագ տըր։

Պիզ հիւքիւմէթէ կիթտիքէն սօնրա, միրալայ պէյ պիր թագրմ զապթիյէլէր իւէ կիտիպ մասլահաթը ժուռնալ էտիպ կէլիր։ անտէն պիզի տէօյէնլէրտէն պէշ քիշի ճէլպ օլունուպ, մութասարրըֆըմզ պուլունան սատտէթլի եահեա պէյին հուզուրունտա իսթինթագ օլունտուլար։ պէշ քիշիլէրին իչինտէն պիրի, պազը տէրէճէ թութուլաճագ թարզտա իգբար վիրմիշ օլտուղունտան, ախշամ տա իւսթէ կէլէրէք, տէօրտիւնիւն քէֆիլէ բապթը իւէ սալը վիրիլմէսի վէ պիրինին թէվզբֆընը էմր իյլէտի։ Բումլար, ախշամ սաաթ պիր պուլուգ բատտէլէրինտէ պիր ճիւմհուր տահա գալարըրպ, սարայընն գաբուեունա կէլիպ, թէվզբֆ օլունան պիր մահպուսալարընընտա ճէպրէն ալմագ իսթէրլէր, պու արատա չամաթայը վալի փաշա տույուպ, թութուլմալարընը էմր իտէր։ գաչան գաչար, էլէ կէչէնլէրէտէն եիրմի նէֆէր քիմսէլէր մահպուսա գօրլար, վէ օլ կիճէ կէրէք վալի փաշա վէ կէրէք միւթէսարրըֆ պէյ գօյա չըգրպ, տաստիչի ամմէյի պագը սագլամաեա սայ ու հիմմէթ իտէրլէր։

Ֆէրտաը ստպահ, խավճա Գօսթի իչին ազամէթ քէսպ իթտիյինի կէօրէրէք, պինիպ թարսուսա կիտէր, վէ իւչ կիւն սոնրա, Եունան գօնսօլօսու խավճա Խրիսթօֆի վէ տէսբօթ իւէ պուրաեա կէլիլէր։ մարտ 6 տա պէնտէնիզ, գօնսօլօս տախի հազրը օլտուղու հալտէ, տավամըն թագրիրինի վէրիպ, տավամ պաշլըճա Գօսթի իւէ օլտուղունտան, մէզքիւրուն ճէլպինի իտտա իթտիմ իսէ, խավճա Խրիսթօֆի, Գօսթինին մուհաքէմէսինէ տայիր Ռուսիա գօնսօլօսունտան օլան վէքեալէթնամէմի վալիյէ իպրազ իթմէմիշիմ տիմէսի իւէ օլ կիւն թէէխիր օլունտու։ մարտ 8, մէճլիսէ կիտիպ Գօսթինին ճէլպինի իտտա իյլէտիմ։ գօնսօլ եինէ այնի սէպէպի պէեան իթմէքտէն մատտա տէր քի, պէն Եունանլարընն տավասընա պագմագա կէլտիմ, օնլար պիթսին սօնրա Գօսթինին տավասընա պագըլարն, պունուն պէօյլէ իլթիմաս իթմէնին իտէեօրլար։ պու արատա Զիւրիւքճիւ Թէտօրօն մասլահաթտան խապէրի օլմաեարագ օլ թարաֆա եազլաշտրգտա, օնուն տախի իւզէրինէ հիւճում իտիպ, քէզալիք տարպ վէ մէճրուհ իտէեօրլար։ պու արատա պիր քիմսէ կէլիպ վուգուի հալի խապէր վիրինճէ, պէնտէնիզ տախի մատտէյի անլամագ իչին մահէլլի մէզքիւրա կիթտիմ, կիթտիյիմտէ պիր պիւյիւք դալգալագ վար իտի, լաքին չամաթա տինմիշ օլմաղին Սարրաֆ Բաֆայէլին օտաբընա կիրիպ թէսէլլի վիրմէքտէ օլտուգ, հիւքիւմէթտէն միւֆէթթիշ վէ զապթիյէ կէլմիշ օլտուղունու տույունճա, պէնտէ տիշարը չըգրպ, ճիւմհուրուն իչինէ կիրտիմ, վէ հիւքիւմէթ տէտմի հազրը պուլունտուղունտան, հիչ վէսվէսէ իթմէեօր իտիմ, վէ հէրիմիզ տավաճըրեզ տիմէքտէ օլան պիրինին գօլունու թութուպ, տավաճը իսէնիզ պույուրուն տէտիմ, պունտան զիեատէ պիր սէօղ սէօյլէթմէտիլէր, անճագ էլլէր պաշըմա տօղրու ուզանընպ քիմի վար գուվվէթի իւէ սաչըմը չէքտի, «քիմի սօբա, քիմի եուսրուգ իւէ սավապը խաթրը իչին վուրմաեա պաշլատըլար, վէ օն օնպէշ արշըն գատար տաչըմտան թութուպ սիւրիւքլէյէրէք կէօթիւրտիւլէր վէ պիր մահէլլէտէ եան իւթիտիւշիւմ։ օրատա տախի թէրմէ իւէ եումրուգ իւէ պիր ազ վագթ վուրտուգտան սօնրա, Ալլահրն ինայէթի իւէ էլլէրինտէն սէլամէթ չրգտրմ, վէ պէնտէնիզի միւնվալը մէշրուհ իւզրէ տէօյէր իքէն, խավճա Գօսթի հազրը պուլունուպ, «վուրուն, էօլտիւրիւն, գանընը վէրիրիմ» տէյէրէք, ճումհուրու թէշվիգ ու թահրիգ իտէեօր իտի։ պէնտէնիզ տէօյիւլիւր իքէն, Լուսաւորչական պիրատէրիմ հազրը պուլունուպ, պէնի գուրթարմազա չապալատրը սրրատա, «վուրուն, պուտա Զատուելինին գարտաչը տըր» տէյէրէք, օնու տա լայըզը իւէ տէօյիւպ պաշընը եարմըշլար իտի։

Պու հալ իւէ հիւքիւմէթէ վարտրգ, վէ պէօյլէ մէրքէզի վիլայէթտէ, վէ պէնտէնիզ պա էմրի ալի պիր միլլէթ րէյիսի բուհանիի թանըլմըշ օլտուղում հալտէ, պէնտէնիզէ վէ իւչ արգատաշլարըմա պու տէրէճէ վահշիճէ հագարէթ իթմիշ օլանլար պիր ան էվվել լայրգ օլան ճէղալարընը ալաճագլարընա քիւլլէէն թէէմին իտիք։ լաքին խաթրընն տահա պիյիւք շէյլեր եաբապիլէճէյինի հիչ տիշիւնմէտիք։ Նասրլ քի թաֆսիլաթմրզտա պէեան օլունաճագ տըր։

Պիզ հիւքիւմէթէ կիթտիքէն սօնրա, միրալայ պէյ պիր թագրմ զապթիյէլէր իւէ կիտիպ մասլահաթը ժուռնալ էտիպ կէլիր։ անտէն պիզի տէօյէնլէրտէն պէշ քիշի ճէլպ օլունուպ, մութասարրըֆըմզ պուլունան սատտէթլի եահեա պէյին հուզուրունտա իսթինթագ օլունտուլար։ պէշ քիշիլէրին իչինտէն պիրի, պազը տէրէճէ թութուլաճագ թարզտա իգբար վիրմիշ օլտուղունտան, ախշամ տա իւսթէ կէլէրէք, տէօրտիւնիւն քէֆիլէ բապթը իւէ սալը վիրիլմէսի վէ պիրինին թէվզբֆընը էմր իյլէտի։ Բումլար, ախշամ սաաթ պիր պուլուգ բատտէլէրինտէ պիր ճիւմհուր տահա գալարըրպ, սարայընն գաբուեունա կէլիպ, թէվզբֆ օլունան պիր մահպուսալարընընտա ճէպրէն ալմագ իսթէրլէր, պու արատա չամաթայը վալի փաշա տույուպ, թութուլմալարընը էմր իտէր։ գաչան գաչար, էլէ կէչէնլէրէտէն եիրմի նէֆէր քիմսէլէր մահպուսա գօրլար, վէ օլ կիճէ կէրէք վալի փաշա վէ կէրէք միւթէսարրըֆ պէյ գօյա չըգրպ, տաստիչի ամմէյի պագը սագլամաեա սայ ու հիմմէթ իտէրլէր։

Ֆէրտաը ստպահ, խավճա Գօսթի իչին ազամէթ քէսպ իթտիյինի կէօրէրէք, պինիպ թարսուսա կիտէր, վէ իւչ կիւն սոնրա, Եունան գօնսօլօսու խավճա Խրիսթօֆի վէ տէսբօթ իւէ պուրաեա կէլիլէր։ մարտ 6 տա պէնտէնիզ, գօնսօլօս տախի հազրը օլտուղու հալտէ, տավամըն թագրիրինի վէրիպ, տավամ պաշլըճա Գօսթի իւէ օլտուղունտան, մէզքիւրուն ճէլպինի իտտա իթտիմ իսէ, խավճա Խրիսթօֆի, Գօսթինին մուհաքէմէսինէ տայիր Ռուսիա գօնսօլօսունտան օլան վէքեալէթնամէմի վալիյէ իպրազ իթմէմիշիմ տիմէսի իւէ օլ կիւն թէէխիր օլունտու։ մարտ 8, մէճլիսէ կիտիպ Գօսթինին ճէլպինի իտտա իյլէտիմ։ գօնսօլ եինէ այնի սէպէպի պէեան իթմէքտէն մատտա տէր քի, պէն Եունանլարընն տավասընա պագմագա կէլտիմ, օնլար պիթսին սօնրա Գօսթինին տավասընա պագըլարն, պունուն պէօյլէ իլթիմաս իթմէնին

մէրամը, վագրթ գաղանրպ մուխպիրլէրին աղզրնը գաբամագ իտի, նասրլ քի էօյլէ օլտու։

(Պագրյէսի եարբն)

ԷՆԵՒԻՐԻՏԷՆ ԹՂՀՐԻՐԱԹ

7 ապրիլ 1871 Էնկիւրիւ

... Միւէլիֆ,

Ճիզվիթլէր թարիգաթրնրն, էօթե-տէն պէրու ճէմիյէթի պէշլիեէ։ Վէ պաշլրճա միլէթիմիզ վիրտիքլէրի մուզերը վազարը, մալիւմ օլուպ, վէ պու կիւնլէրտէ իսէ չէհրիմիզտէ պիր եէնի ֆէսատ թօխտումու էքմէյէ, եանի, պազը ճիզվիթլէր (պապական վարդապետլէր) քիլիսէլէրինտէ, հէր վագրթ ճէօմաթա, ասագրնընզ, էվլատլարըմ, պունատն պէօյլէ։ Գաթօլիք թիւճճար պուլունտուզու եէրտէ, օլմայա քի էրմէնի վէ Բում թիւճճարլէրի իլէ ախզ ուիթա իտէսինիզ։ Զիրա, անլէր, հերեթիկոս տուրլար, իմոթ անլէր իյէ իւնիյէթլէրինիզ վէ ախզուիթալէրինիզ վուգունտ, սնզլէր տախի կիւնահ իշլէմիշ սաեղլրբրնզդ տիմէքտէ, վէ պու կիպի տահա նիչէ լագրբարլար իլէ ճահիլ ճէօմաթը գանտրլարագ, էրմէնի վէ Բումլար իլէ ասլա լագրբար տախի իթիրազմէյէ չալըշմագտա տրրլար։

Պու հարէքէթ իսէ տիւնեամզդն թէգաատիւմինէ գարշը պէօյլիք պիր էնկել սաեղլրճաղրնտան, կէրչի պազը ազգրլը զուիթլար ասլա տիյնէմէյէրէք։ Եբլէվէլ, էրմէնիլէր վէ Բումլար իլէ ախզուրթալէրինէ տէվամ իթմէքտէ իսէյէրտէ, մէրգուման վայիզէրին դայրէթի սայէսինտէ, ճէօմաթրն պէօյլիք գրսմը քէօր օլուպ, իյմ ըշզրնտան պի պէ հրէ պուլունտուգլէրինտէն զէվալլրլար մէճպուրի էմր մ. ըշմընտա գապուլ իլէ։ Մուճիպինճէ հարէքէթ իթմէքտէ տիւրլեր։

Միւէլիֆ, պուր տաքի միլէթտաշլարըմզն պու մէրթէպէ ճահիլքտէ պարը գամալարընն սէպէպի, եանի ինանը մատրզատլէրինի պիմէտիքլէրի կիպի, ասլա էօյրէնմէմէք իշին եէրին տախի իթմիշ օլտուգլարը պիլինտէ, թէճճիւպ օլունմազ։

Կէչէն կիւնլէր պիր միւթէպէր զաթխանէսինտէ, դաթօլիքլէրիմիզին նէ միլլէթտէն օլտուգլարը իւզէրինէ սէօզ ա չըլարագ, իշլէրինտէ էն օգումուշլարը զանն օլունան պիր զաթ «նէ գիլէնիսէ» տէյու սիւալ օլունտուգտա «գիլենիյէ» տէմիշ տիր, վէ էլինտէ պուլունան էրմէնի հուրուֆաթը պիր մէքթուպ իչին, «ապու մէքթուպուն եազրսը նէ լեանտան տրրա տէնիլտիր» տախի «Ռէ-ուէ» տիր տէյու ճէվապ վիրտիկի մարէ. ճճիպ կէօրիւմիշ տիր։

Հասունեանլար վէ հէմէֆքեարլարը պու հալի կէօրիւպ իշլեթմէյէ տիւրլեր, պունլար միլէթլէրինի վէ լեանլարընը վէ աթիզ գանունլարընը պիրէ ինքեար իթմէքտէ տիրլեր։ Լինկիւրիւ կիպի պիր շէհիրտէ, իքի իւշ պին խանէտէն միւրէքքեպ միլէթտաշլարըմզդ պու տէրէճէ սէ ճիլլէքտէ վէ տույդուսուզլուգտա պուլունմագտա, վէ միլէթի վէ լեանն նէ խուսկինի հալէա պիլմէմէքտէ տիրլեր։

Վէ իշլեթ պու լեսան վէ միլէթի նէ իտուկինի պիմէտիքլէսի իշին տիր քի (կիզլեճճէ օլարագ պազը զաթլարտան մատա) ճէմիսի տախի պու անէ տէկին, Հասունեան վէ Ռաֆաելեանրն սատրգ էվլատլրընտա գալմըշլար տրը, վէ թիւրքճէ լեսան իլէ տախի, տէյիլ դազեթա, իլլա Ատուաճաշունչ վէ Ազ եուրան պիլէ օգուտմագլրգ, ճէմիլ ճէօմաթա եատագ օլունմուշ տուր։

Էվրոպալրլարը պունճա մէշագգաթ իլէ թարա իթտիրլէրի պաթրլ էֆքեարլար, պուրատա գօլէճլէրաիպլէրին դայրէթի սայէսինտէ, եէնիտէն եէնի ֆիլեսոֆնպ մէյվէ վիրմէյէ պաշլամագտա տրր։

Միւէլիֆ, միլէթբերվեր դազէթանրզն պիր քէօշէսինտէ, պու պապատ միւթալանրզ իլէ պերապեր, իշ պու մէքթուպիմիզին ատրճինի ըէճճա իտէրիմ։

Ժ. Ս.

Պիզ մեզհեպ սերպէսի յյէթինի սէվէն լերտէնիզ, վէ Գաթօլիք քիլիսէսինէտ հիւրմէթ իտէրիզ, յաքին էսէֆ իտէրիզ քի հէման հեր քիլիսէ կիտիշենի, հիչ տէյլ իսէ դայրը ըէսմի սուրէթտէ, վագթ ու հալին կիտիշինէ ույտուրարագ, ինսանիյէթ ու մէտէնիյէթէ ըիյայէթ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, մեզքիւր քիլիսէնին խատէմէլէրի, թա բարա հազրէթլէրինտէն պաշլատարագ, վէ ալել խուսուսա շարապտան տեօնմէ սիրքէ օլան էքսեր էլմէնի Գապական բաբաօլար, պիւթիւն պիթիւն տիւնեանրն կիտիշինէ գարշը հարէքէթ իթմէքտէ տիրլեր, վէ զիեատէ էսէֆ իտէճէք եէրի շուրաոը տրը քի, պիր խալգրն ինանիյէթ վէ մէտէնիյէթ թարիգինտէ իլէլուլէմէսի, անճագ գըվլար վէ օղլանլար մէքթէպլերինէ թապ, օլուպ, վ մէքթէպլէրին իսէ սէրպէսթ, վէ հէր նէվի ուլում ու ֆիւնունա աշրգ օլմասը լազմ կէլիր իքէն Գաթօլիքլէրիմիզին իսէ, հէման քեաֆֆէյի մէքթէպլերի, սօֆու բարաոլար իտարէսի թահթրնտա պուլունմագտա օլտուղունան, մեզքիւր մէքթէպլերտէ օգուեանլար, ալէսսէվիյէ սօֆու վէ պաթրլ էֆքեար սահիպի օլմագտա տրրլար։

Իշ պու բէնչէնպիհ կիւնիւ, սատրազամ Ալի փաշա հազրէթլէրի, Պէյօղլուեա կէլիպ մենսէնեէօր Ֆրրանչէ վիզիթա վիրմիշ տիր։

—Թիճարէթ նազրրը Գապուլի փաշա հազրէթլէրի իլէ բասթախանէյի ամիրէ միւտիւրիւ Եավէր էֆէնտի, գապլըճալարա կիրմէք իւզրէ իշ պու ճումա կիւնիւ Պրուսա ճանիպինէ ազիմէթ իյլէմիշլէր տիր։

—Ինկիլթէրա սէֆիրի Սըր Հէնրի Էլիբթ ճէնապլէրինին տախի գապլըճալարա կիրմէք իւզրէ պու կիւն Պրուսա ճանիպինէ ազիմէթ իտէճէկի պիլտիրիլմիշ տիր։

—Թէվֆիքուրէն սէօյլենտիկինէ նէզարէն, հիւքիւմէթի սէնիեէ, կէչէնլէրտէ ագտը իշին մուխապէրաթա կիրիշիլէն իսթիգրազ մէսէլէսինի թէէխիր իյլէմեէ գարար վիրմիշ տիր։ Հաթթա, սահիպ սէրմայէլէրտէն եէնի ֆալիմաթլար իսթէմէք իւզրէ պուրատան թէլէկրաֆ չէքիլմիշ օլտուղու սէօյլենմէքտէ տիր։

—Խըտիվի Մըսրը հազրէթլէրինին տամատը Մանզուր փաշա հազրէթլէրի, Իսթանպօլա կէլիպ վէ անտէն Պրուսա համամլարընա կիթմէք իւզրէ Իսկէնտերիեէտէն եօլա չըգմըշ տրր։

—Իշ պու ճումա իրթէսի կիճէսի Իսկիւտարտա լճատիյէտէ Պէչէրեանանամ զաթրն խանէսինէ խըրսըզ կիրիպ քէնտինի քամա իլէ եիւզիւնտէն վուրուպ քամաեը աղզնտան չըգարմըշլար վէ պիր շէյ չալմագսըզրն գաչմըշլար տրը, սահիպ ճինայէթլէրին քիմլէր օլտուգլարը հէնուզ անլաշըլմամըշ իսէտ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան արանըլմագտա տրրլար։

—Օղմէյտանը ճիվարընտա Պարուսթխանէ տէրէսինտէ պիր գաչ նէֆիր խըրվաթլար, թաշ օճագլարընտա շալըշմագտալէր իքէն, չարշամպա կիւնիւ, մեզքիւր օճաղրն թօբրաղը երգրլարագ իչ նէֆիր խըրվաթլար ալթընտա դալմըշլար իսէտ, իքիսի խաֆիֆ վէ պիրիսի աղըր սուրէթտէ վիւճուտի էզիլմիշ օլտուղունտան, գուրթուլմասընա իւմիտ եօգ տուր։

—Թրրհաատան պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, թալիմլէրինի թէքմիլ իյլէսինլէր իշին Լարիսատա 3000 նէֆիր ասաքիր ճէմ իտիլմիշ տիր։

Թրրհալատա պուլունան ասաքիր գօմանտանը ժէնէրալ Մուսթաֆա բաշա հազրէթլէրի, ասաքիրի իլէ իսթիհքեամթլարը մուայեէնէ իյլէմէք իչին հուտուտա կիթմիշ տիր։

—Իզմիր վալիսի բաշա հազրէթլէրի, չէհիրտէ պուլունան քեաֆֆէյի քէլբլէրին կէպէրթիրիլմէսինի էմր իյլէմիշ տիր։

Տարսուս խթանպօլուն սօղագլարընտա սէրսէրի կէղէն քէլբլէրէ։

—Տիւնքի կիւն, Մօնսէնեէօր Ֆրանքի Ֆրէնքլէրին Պէյօղլուտա վագը Սէնթ Մարի քիլիսէսինտէ Գուտտասը չէրիֆ թագտիս իյլէմիշ տիր։

ՅՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ՖՐԱՆՍԱ

Վէրսայլ, 29 ապրիլ

Իսի գալէասը սուստուրթտուրուլտու վէ ճիվարտա պուլունան քէօյլէր աթըլան կիւլլէրէրլէ խարապ իսիլմիշ տիր։

Գավղանրն տէվամ իթմէսի, ասըլարը կիթտիքճէ զայրէթտէն տիւշիւրմէքտէ տիր։ պունլարրն սայրսը 25 պին նէֆէր թէնզիլ պուլմուշ տուր։

Վէրսայլ հիւքիւմէթի, վագալար էյի պիր հալ քէսպ իթտիքլէրի իչին, Ալմանեա հագգընտա օլան թէահիւտաթրը սօնունա գատար իճրա իտէճէք տիր։

Մարէշալ Մաք Մահօնուն մէրքէզի օրտուսու, Պաքօն գալէասընտա արը։ միւմայիլէյ մարէշալ օրատան հիճում իյլէմեք իչին հազրրլրդ կէօրմէքտէ տիր։

Պիր ուզալշմա հուսուլէ կէթիրմէք իչին Պօրտոտան իրսալ գըլընմըշ օլան պիր թագըմ վէքիլլէր, Վէրսայլա միվասէլէթ իյլէտիլէր վէ հիւքիւմէթ աղալարը իլէ պիր միւքալէմէտ պուլունտուգտան սօնրա, Բարիսէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտրլար։

Քեաֆֆէյի մուամէլաթը ասքէրիեէ քեամիլէն մուվաֆֆագըյէթ պուլմուշ, լաքին բայիթախթրն ճիվարլարը պիրէր վիրանէ հալ ու հէյեէթի քէսպ իյլէմիշ տիր։

Բարիս, 28 ապրիլ

Ժէնէրալ Գրլիւզրէնին մահը հալին 28 ի թարիխլի պիր թէլէկրաֆը չէօյլէ տէր։ «Իսսիտէն վէ Վանվրտան ավտէթ իյլէմէքտէյիմ. մէղքիւր մէվզրլար գահրամանճա մուհաֆազա օլունմագտա տրրլար։ Իսի գալէասը ատէթա կիւլլէլէրտէն տէլիք տէլիք օլմուշ տուր։ Վանվրտա պուլունտուղում վագթի, չէտիտ պիր թիւֆէնկ գավղասընտա հազրը պուլունտում։ մէղքիւր գավղա իչ չէյրէք տէվամ իթմիշ տիր։ Մէօտոն ալէվլէր իչինտէ եանմագտա տրր»։

Հէր հալտէ էճնէպինին միւտախէլէսինի բէտտ իյլէմէյիզ։ վէ գօմիւն սահիհէն մուհարիպ օլմուշ օլտուղու հալտէ, անրն մուհարիպ տէյի թանրլմասընը թալապ իթմէք չօճուգլուգ տուր։ Ֆիմսէ, գօմիւն, մուհարէպէ ուսուլ ու ատէթլէրինէ գարշը թավրը ու հարէքէթտէ պուլունմուշ տուր տէյի անը ասլա թագպիհ իտէմէզ։ Պիզ խուլուսքեարանէ սուրէթտէ գավդա իթմէքտէյիզ, ասլա նամագպուլ թարիգլէրէ միւրաճաաթ իթմէմէքտէ վէ էսիրլէրիմիզի մուխթասարճէ գաթլ իթմէմէքտէյիզ։ Գօմիւն, Մ. Կրրուսէնին չըգարտրը նէթիճէլէրի թահսին իյլէմիշ տիր։

Ֆրան-Մասօնլար թարաֆընտան տիկէր պիր կէօսթէրիշ վագը օլմուշ տուր։

Բարիս, 29 ապրիլ.

Թօր աթըլմամագտա տրր։ Ումումէն էօյլէ զանն օլունուր քի, դալէալար, ուզուն միւտտէթ գարշը գօեամաեաճագլար տրր տէյի։ Վէրսայլ օրտուսունտան օլուպ, օրտուեու թէրք իթմիշ պուլունան 200 նէֆէր ասքէրլէր։ սիլահզրզ օլարագ Բարիսէ կիրմիշլէր տիր։

Եալընրզ Ղարպ տէմիր եօլլարը գումբանեասը, Գօմիւն թարաֆընտան թարհ օլունան վէրկիյի թէէտիյէ իթմէքլիյի բէտտ իյլէմիշ տիր։ մէղքիւր գումբանեանրն տիրէքթօրու մէյտանտա տէյիլ տիր։ գավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, Գօմիւն, մէղքիւր իտարէյի սէքէսթրօ թահթրնա վազ իտէճէք տիր։

Ժէնէրալ Գրլիւզրէնին պիր գարարնամէսի, Բարիս օրտուսունու իքի գըսմա թագսիմ իյլէմէքտէ տիր, պիրիսի խարիճի մուհաֆազասը վէ տիկէրի տախիլի մուհաֆազա իթմէք իչին տիր։

Վէրսայլ։ 30 ապրիլ։

Պիր թագըմ մէվզրլարտա չէտիտ սուրէթտէ թօր աթըլմագտա տրր։ 150 էսիր իւէ զապթ օլունան օն բարէ թօրլար, պուրտեա կէթիրիլտի։

Վէրսայլ 30 ապրիլ

(Ռէսմի) իքի ալայ ասաքիր, պու կիճէ, խինին գալէա-սարայը, (չաթօ) մէզարլըզը վէ ումում պաղչէօի իւզէրինէ անսրզն հիւճում իտէրէք անլէրի զապթ իյլէմիշլէր վէ պունլարտան տա մատտա, սէքիզ թօր, միւհիմմաթ վէ եիւզ նէֆէր գատար էսիր էլէ կէչիրմիշլէր տիր։

Գօմիւն ասքէրլէրի թարաֆընտան չօգ ատամ էօլմիշ վէ եարալանմըշ տրր։ թարաֆրմրզտան պիր գաչ քիչի էօլիւպ, 20 քիչի տախի եարալանմըշ տրր։ Իսինին մէղարլըզը, գալէատան 200 մէթրօ էօթէտէ տիր։ չիմտի մէղքիւր գալէանրն զապթ օլունաճաղը միճէրրէպ տիր։

ԱԼՄԱՆԵԱ

Միւնիխ, 29 ապրիլ։

Գարկաչալրգ տէվամ իթմէքտէ տիր։

Պէրլին, 30 ապրիլ։

Վէլիի ատտ Բրէնսին, եագընտա Սէն—Բէթրրսպուրկա վագը օլաճագ տրր տէյի պիլտիրիլէն եօլճուլուղու, սօն պահարա թէէխիր իտիլմիշ տիր։

ՌՈՒՍԻԱ

Սէն-Բէթրրսպուրկ, 29 ապրիլ։

Պա ֆէրմանը Իմբէրաթօրի, օրտու սուլհ հալինէ վագ իտիլմիշ տիր։

ԱՎՕԹՐԻԱ-ՄԱՃԱՌ

Վիէննա, 30 ապրիլ

Իքինճի ամիրալ Բօէք, մէմալիքին գուվվէյի պահրիեէսինէ պաշ գօմանտան նասպ օլունմուշ տուր։

Ֆրանսօա Ժոզէֆ վէ Կիյեոմ իմբէրաթօրլար, եագընտա, Ավսթրիա գապլըճարընտան պիրիսինտէ պիրիպիրլէրի իլէ պուլունաճագլար տրր։

ԻՆԳԻԼԹԷՐՐԱ

Լօնտրա, 30 ապրիլ

Պօնաբարթ ֆրրգասը, Նաբոլէօն սիլսիլէսի հագգընտա նէ էֆքեարտա պուլունտուղունու թանգրգ իյլէմէք իչին մուհարէպէտէն սօնրա միլլէթէ միւրաճաաթ իտիպ, անրն հիւքմիւնիւ գապուլ իտէճէկինի մէմալիքին զազէթալարը վասրթասրյա պէեան իյլէմիշ տիր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԻՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնչէնպիհ բազարընտա 29
նիւմէրօլու Իրսի խանընտա